

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autorka práce: **Lucie Vrkotová**

Název práce: **Definice umění**

Vedoucí práce: doc. Tomáš Kulka, Ph.D.

Oponent: Mgr. Štěpán Kubalík

Lucie Vrkotová si jako téma své bakalářské práce zvolila jeden ze stěžejních problémů analytické estetiky druhé polovinu dvacátého století, problém definice umění.

Představila tři různé přístupy k tomuto problému: antiesencialismus (zastoupeným Morrisem Weitzem, proceduralismus, jinak též označovaný za institucionalismus (v podání Arthura Danta a George Dickieho) a funkcionalismus (representovaný Nelsonem Goodmanem a Janem Mukařovským).

Práce je rozdělena do dvou částí, kdy první tvoří „Úvod“ věnovaný 'historickému kontextu úvah o pojmu umění' (v antice, ve středověku a v novověku). Tuto část práce (všeho všudy 7 stran) nebudu komentovat, neboť je zde autorka „nepřítomna“ ve smyslu, že nepřináší nic „svého“. Druhá část práce nazvaná „Estetika druhé poloviny dvacátého století: Pojem umění v analytické estetice“ je rozdělena do tří kapitol věnovaných třem výše zmíněným přístupům.

Za nejzdařilejší považuji kapitolu první, v které se slečně Vrkotové podařilo jasně prezentovat jak nejdůležitější rysy antiesencialismu, tak hlavní argumenty čelného představitele tohoto hnutí v estetice, Morrise Weitze. Čtenář zde najde solidní analýzu Weitzova stanoviska, adekvátní rozbor jeho argumentů, jakož i jejich fundovanou kritiku. Práce má bohužel, co se kvality týče, sestupnou tendenci. Čím dál více se projevuje závislost na doktorské práci Denise Ciporanova,

přičemž v nepřímé úměře klesá to, čemu se říká „vlastní vklad“. Závěrečné srovnání Goodmana s Mukařovským (které najdeme také u Ciporanova) působí trochu nesourodě, neboť není vysvětlena motivace této komparace.

Z celkového hlediska jde o pečlivou práci, která má jasnou logickou strukturu, je psána kultivovaným (i když občas filosoficky trochu nepřesným) jazykem, je čtivá a po formální stránce splňuje kritéria a požadavky bakalářské práce.

Bakalářskou práci Lucie Vrkotové proto k obhajobě rozhodně **doporučuji** a navrhuji klasifikaci „**velmi dobře**“.

Při obhajobě rád bych požádal slečnu Vrkotovou, aby zohlednila následující námitky vztahující se k třetí kapitole druhé části práce.

(1) Na str. 41 autorka píše: „Na rozdíl od procedurálních definic, které usilují o čistě deskriptivní pojetí umění, *funkcionální teorie představuje i částečně evaluativní přístup.*“

Toto tvrzení vyžaduje vysvětlení, zvláště proto, že jak Goodman, tak i Mukařovský *explicitně* rozlišují mezi deskriptivním a hodnotícím významem pojmu umění a oba koncipují své definice tak, aby se vztahovaly jak na umění dobré, tak na to průměrné či špatné.

(2) Str. 42. „Umění se věnuje právě jako jednomu ze symbolických systémů, jehož symbolickou povahu explikuje pro Goodmanovu teorii zásadní pojem *exemplifikace.*“

Exemplifikace je pouze jedním za tři modů symbolické funkce a u některých umění, např. výtvarných figurativních umění, není ani příliš důležitá.

(3) Str. 42. „Goodman tak svojí systematickou analýzou řeší problematičnost avantgardního umění, modernistických

uměleckých směrů, konceptuálního umění a symbolismu v umění abstraktním a v umění vůbec.“

Poprosil bych o vysvětlení ohledně konceptuálního umění: V čem zde spočívá problematičnost a jak ji Goodman řeší.

(1) Str. 44. Autorka označuje Goodmanovy symptomy za „vodítka, jak rozlišit umělecké objekty od objektů neuměleckých“ a píše že „je lze označit za nutné podmínky pro uznání statusu umění“. V následující větě však říká, že „ne všechny symptomy musí v uměleckém díle být přítomny“, což Goodman skutečně říká. Jak ale potom mohou být nutnými podmínkami?! Odstavec pak uzavírá tvrzením, že „nicméně i tak se jeho výčet blíží definiční teorii“.

Prosil bych o objasnění těchto tvrzení a o vysvětlení v jakém smyslu se výčet symptomů blíží definici umění.

(5) Str. 49-51. V poslední podkapitole (2.3.3) srovnává autorka Goodmanovo a Mukařovského dynamická pojetí umění s důrazem na to, že oba myslitelé shodně tvrdí, že objekt, který byl v určité době uměleckým dílem, jím může přestat být a naopak, neumělecký předmět se později může stát uměním. Zde bych požádal slečnu Vrkotovou o vysvětlení, jakým způsobem to filosofické systémy obou estetiků umožňují a také (a především) o konkrétní příklady, které by tato obecná tvrzení každého z těchto dvou teoretiků ilustrovala.

V Praze 6. září 2014

Tomáš Kulka